

piątek, 26.05.2023

Historia kościoła parafialnego w Stęszewie

Kościół farny w Stęszewie istniał już w 1298 roku. Wspomina o nim bp Andrzej Zaremba podczas ustalania granic archidiakonatów w diecezji poznańskiej. Fundację kościoła, pierwotnie drewnianego, przypisuje się dziedzicom Stęszewa, rodowi Łodziów-Przedpełków. W 1315 roku dokumenty wspominają o plebanie Andrzeju, a w 1408 r. wspominana jest szkoła w Stęszewie.

Staraniem właściciela dóbr Mikołaja ze Stęszewa, stolnika poznańskiego, w 1468 następuje ukończenie nowego, murowanego kościoła. 13 kwietnia bp poznański Andrzej Bniński eryguje w Stęszewie kolegiatę, a dokładnie prepozyturę z kolegium 6 mansjonarzy. W czasie reformacji przepadła znaczna część mienia mansjonarskiego. Do końca XVIII w. stęszewski kościół nazywany był kolegiatą.

Znacznie zniszczony kościół po wojnie szwedzkiej tak podupadł, że wizytujący go archidiakon M. Zalaszewski zastał go w ruinie. W roku 1726 kościół wreszcie został odbudowany przez ówczesnego dziedzica Jana Radomickiego, wojewodę inowrocławskiego. Niestety skutkiem wieloletnich działań wojennych w XVIII w. było kolejne zniszczenie kościoła. Przyczynili się do tego Rosjanie, który tłumiąc konfederację barską w 1770 r. spalili kościół. Z gotyckiej świątyni zostały jedynie wypalone mury zewnętrzne.

W 1771 r. odbudowała kościół właścicielka Stęszew, księżna Dorota z Broniszów po pierwszym mężu Radomicka po drugim mężu Jabłonowska. Do kościoła zostały dobudowane dwie nawy z przeznaczeniem na zakrystię (dziś kaplica MB Nieustającej Pomocy) i kaplica z miejscem na nagrobek kolatorki. W krypcie pod kaplicą księżna zostaje pochowana w 1773 roku. Dzięki rozbudowie świątynia przybrała formę krzyża. Kościół otrzymał nowy szczyt i sklepienie nawy głównej. Podczas przebudowy zniszczono liczne nagrobki znajdujące się wówczas w kościele. Świątyni nadano charakter barokowy i pozbawiono cech piętnastowiecznej budowli gotyckiej. Z tego okresu pochodzi ołtarz główny z obrazem Świętej Trójcy, ołtarz Krzyża świętego oraz chrzcielnica.

W 1884 r. na ścianach kościoła zostają umieszczone, odlewane z żeliwa, stacje drogi krzyżowej. Fundatorami były rodziny oraz cechy stęszewskie, a wykonane zostały przez Karola N. Martina z Würzburga. Z roku 1886 pochodzą dwa ołtarze boczne. Jeden znajduje się po lewej stronie nawy głównej i mieści się w nim obraz MB Różańcowej pędzla Józefa Mathausela, ufundowany przez Nikodema Błażyńskiego ze Stęszewa. Po przeciwnej stronie został umieszczony ołtarz z obrazem przedstawiającym MB Częstochowska, fundacji ks. Dakowskiego.

Staraniem ks. Kazimierza Stachowiaka w 1937 kościół zostaje znacznie powiększony. Za głównym ołtarzem dobudowano zakrystię, a do jej boków dobudowano dwie kaplice okalające prezbiterium. Wyburzono ścianę dotychczasowej zakrystii, oraz znajdujący się nad nią balkon z lożą kolatorską. Podczas okupacji hitlerowcy zamienili kościół na magazyn.

Ks. prałat Stanisław Wężyk usunął zniszczenia wojenne. A w latach 1970-1981 działaniem ks. Wiktora Joachimczaka wyremontowano kościół, zmieniono posadzkę i dostosowano prezbiterium do wymogów liturgii posoborowej. Staraniem ks. kan. Jana Małety wymieniono elewację, w miejsce cmentarza przykościelnego powstało lapidarium i po odnowieniu ołtarzy, w 2012 roku dokonano remontu dachu. W 2017 roku z inicjatywy ks. kan. Zdzisława Błaszczyka gruntownie wyremontowano całą dzwonnice.